

ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: kipan@central.ntua.gr

ΑΘΗΝΑ, 1 Ιουνίου 2013

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: Μερικές αλήθειες γύρω από τις εκπαιδευτικές και άλλες ακαδημαϊκές υποχρεώσεις των Καθηγητών των Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Πρόσφατα παρατηρείται η **διακίνηση -και δημοσιογραφικά (βλ. [1,2])- μιας παραπληροφόρησης με απροσδιόριστη σκοπιμότητα και προέλευση**, σύμφωνα με την οποία το Υπουργείο Παιδείας φέρεται να προσανατολίζεται στην αύξηση του ελάχιστου αριθμού ωρών διδασκαλίας των καθηγητών πανεπιστημίων, ως μέσο αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκύπτουν αφενός από τη μη προκήρυξη θέσεων που κενώθηκαν λόγω συνταξιοδότησης και αφετέρου από τις συνεχιζόμενες καθυστερήσεις στο διορισμό των ήδη εκλεγμένων καθηγητών. Σχετικά με το θέμα του «ωραρίου» των Καθηγητών Πανεπιστημίου η ΚΙΠΑΝ δηλώνει τα ακόλουθα:

- ✓ Αυτή η φημολογούμενη πρόθεση δείχνει για μία ακόμη φορά ότι η πολιτική ηγεσία του υπουργείου -ή όποιοι εγείρουν το θέμα- δεν αντιλαμβάνεται τα πραγματικά προβλήματα στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης. Ο εκπαιδευτικός φόρτος στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο σήμερα, με τους 800 και πλέον εκλεγμένους από διετίες αλλά ακόμη αδιόριστους καθηγητές στα ελληνικά ΑΕΙ, με αντίστοιχα μεγάλο αριθμό αποχωρήσεων και με τη μηδενική ανανέωση του τεχνικού-ειδικού προσωπικού, είναι πολύ μεγαλύτερος των ελαχίστων προβλεπομένων από το νόμο διδακτικών ωρών. Η μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων απασχολείται στο εκπαιδευτικό μέρος του λειτουργήματος σε χρόνο συνήθως πολλαπλάσιο από τον ελάχιστο που προβλέπει ο νόμος. Άλλωστε, **στο διεθνή ακαδημαϊκό χώρο, το θέμα των εκπαιδευτικών υποχρεώσεων δεν ρυθμίζεται με τον απλοϊκό και «πολιτικά πρωτόγονο» τρόπο του ποσοτικού προσδιορισμού των ελαχίστων ωρών διδασκαλίας**, όπως διατυπώνεται καθαρά σε σχετικό Δελτίου Τύπου των Ομοσπονδιών ΠΟΣΔΕΠ και ΟΣΕΠ/ΤΕΙ της 11 Ιουνίου 2011 (βλ. [3]). Επιπλέον δε, η σύγχρονη μορφή εκπαίδευσης δεν περιορίζεται στην «από καθέδρας» διδασκαλία, αλλά περιλαμβάνει σεμινάρια σε μικρές ομάδες, προετοιμασία υλικού για ανάρτηση στο διαδίκτυο, επίβλεψη προπτυχιακών, μεταπτυχιακών εργασιών, κλπ.
- ✓ Ο Πανεπιστημιακός Καθηγητής, πέραν των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εκπαιδευτικών υποχρεώσεων που **μεταφέρουν τη γνώση**, οφείλει να κάνει τη **μέγιστη δυνατή προσπάθεια για να παράγει νέα γνώση**, δηλαδή να δραστηριοποιηθεί στην έρευνα και στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών και βιβλίων καθώς και στις δράσεις που συνοδεύουν και ενισχύουν την έρευνα, όπως είναι η επίβλεψη διδακτορικών εργασιών, οι συνεργασίες με διεθνείς επιστημονικές ομάδες αλλά και επιχειρήσεις και φορείς, η συμμετοχή σε και η διοργάνωση συνεδρίων, η ανάπτυξη ερευνητικών προτάσεων για την προσέλκυση και εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων, η διοίκηση ερευνητικών ομάδων, η αξιολόγηση επιστημονικών εργασιών και ερευνητικών προτάσεων άλλων επιστημόνων, η έκδοση επιστημονικών περιοδικών, η διοίκηση επιστημονικών εταιρειών κλπ. Παράλληλα, το «ωράριο» απασχόλησης των Καθηγητών στα Πανεπιστήμια συμπληρώνεται από το διοικητικό έργο στις ακαδημαϊκές μονάδες, ενώ για τους Καθηγητές των Σχολών Επιστημών

Υγείας υπάρχει η πρόσθετη υποχρέωση για παροχή κλινικού έργου. Ο **ακριβής αριθμός ωρών απασχόλησης στο καθένα από τα παραπάνω είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο να προσδιοριστεί σε εβδομαδιαία βάση.** Όμως, η ακαδημαϊκή εξέλιξη των Καθηγητών σε ανώτερες βαθμίδες καθορίζεται από το βαθμό επιτυχίας τους στην υλοποίηση όλων των παραπάνω και μάλιστα με δείκτες ποιότητας που μπορούν να αξιολογηθούν, όπως η απήχηση του επιστημονικού έργου στην διεθνή επιστημονική κοινότητα.

- ✓ Το πρόβλημα που προκύπτει από τη μη προκήρυξη των θέσεων Καθηγητών που κενώνονται δεν είναι αριθμητικό, ώστε να μπορεί να λυθεί με την αύξηση των ωρών διδασκαλίας. Τούτο συμβαίνει επειδή η πανεπιστημιακή διδασκαλία αφορά σε συγκεκριμένα, ειδικά γνωστικά αντικείμενα. Οι υπηρετούντες καθηγητές καλύπτουν πέραν του «ωραρίου» τους στο βαθμό που είναι δυνατό τα κενά στα προγράμματα σπουδών που προκύπτουν από τις συνεχείς αποχωρήσεις προσωπικού. Η φύση του έργου των Πανεπιστημιακών Καθηγητών, όμως, είναι τελείως διαφορετική από εκείνη των λειτουργών άλλων βαθμίδων της εκπαίδευσης. Στα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών περιλαμβάνονται εξειδικευμένα μαθήματα, η διδασκαλία των οποίων δεν μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε Καθηγητή του Τμήματος προκειμένου να «συμπληρώσει το ωράριο».
- ✓ Η αναστολή των νέων προκηρύξεων θέσεων Καθηγητών μετά το 2010, σε συνδυασμό με τις συνταξιοδοτήσεις και τη μακρόχρονη καθυστέρηση του διορισμού των 800 και πλέον εκλεγμένων καθηγητών, έχουν ήδη δημιουργήσει σημαντικά κενά σε επιστημονικά πεδία σε πολλά Τμήματα ΑΕΙ. Τα κενά αυτά αναμένεται να επιδεινωθούν τα επόμενα έτη και να φτάσουν το 25% των απαιτούμενων θέσεων για την εύρυθμη λειτουργία των Τμημάτων μέσα στην επόμενη πενταετία. Παράλληλα, η διακοπή της ανανέωσης του προσωπικού, με το πάγωμα προκήρυξης των θέσεων Καθηγητών που κενώνονται, οδηγεί στην αποψίλωση ολόκληρων επιστημονικών αντικειμένων από το αντίστοιχο ακαδημαϊκό προσωπικό με συνέπεια την ποιοτική υποβάθμιση των Ελληνικών Πανεπιστημίων, ενώ μια ολόκληρη γενιά νέων επιστημόνων -αρκετοί από τους οποίους είναι μάλιστα ειδικευμένοι σε σύγχρονα και καινοτόμα αντικείμενα- αποκλείεται από το πανεπιστημιακό σύστημα.
- ✓ **Το θέμα των εκπαιδευτικών υποχρεώσεων των Καθηγητών** -σύμφωνα με το ισχύον νέο θεσμικό πλαίσιο- είναι **αποκλειστικά θέμα των Ιδρυμάτων.** Οι ακαδημαϊκές υποχρεώσεις του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένου του όποιου ωραρίου, θα ρυθμιστούν με κάθε αναγκαία λεπτομέρεια από τον **Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Ιδρύματος.**
- ✓ **Οι επιδόσεις των Ιδρυμάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελούν στοιχείο συστηματικής διερεύνησης και συνεκτίμησης κατά τη διαδικασία αξιολόγησής τους από την ΑΔΙΠ.** Ας σημειωθεί ότι η σημαντική υστέρηση που παρατηρείται σήμερα στους ρυθμούς αξιολόγησης των Ιδρυμάτων από την ΑΔΙΠ (βλ. [4]) οφείλεται **αποκλειστικά στην αδιαφορία ή ανεπάρκεια της Πολιτείας** απέναντι στα σοβαρά προβλήματα λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής, που οδηγούν στη συστηματική και **σκόπιμη (;)** απαξίωσή της.
- ✓ Η εκπαιδευτική διαδικασία είναι κύρια ποιοτικό και όχι μόνο ποσοτικό πρόβλημα. Οι όποιες αποφάσεις λαμβάνονται πάνω στο θέμα αυτό -σε επίπεδο Ιδρυμάτων- θα πρέπει να σχετίζονται με τις σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις που αναπτύσσονται στο διεθνή χώρο για την εκπαιδευτική διαδικασία στην Ανώτατη Εκπαίδευση, καθώς και με τη λειτουργία των **Γραφείων Υποστήριξης της Διδασκαλίας**, που προβλέπονται από το Νόμο 4009/2011 (Άρθρο 51).

Συνοψίζοντας, θεωρούμε ότι σχετικά με το ευρύτερο θέμα του εκπαιδευτικού έργου των Καθηγητών, θα πρέπει:

A. Το Υπουργείο Παιδείας

- να προχωρήσει στον άμεσο διορισμό όλων των 800 και πλέον εκλεγμένων αλλά αδιόριστων καθηγητών στα ελληνικά ΑΕΙ και την προκήρυξη όλων των θέσεων που κενώνονται για διάφορους λόγους.
- να μεριμνήσει για την ανανέωση του τεχνικού – ειδικού προσωπικού το οποίο, λόγω αφυπηρητήσεων, έχει μειωθεί σημαντικά έως και εξαφανισθεί σε ορισμένα Τμήματα,
- να λάβει υπόψη τις προτάσεις των ιδρυμάτων για τον αριθμό των εισακτέων και να μην επιμείνει στους αυθαίρετους και ανορθολογικούς αριθμούς που προβλέπονται στο σχέδιο “ΑΘΗΝΑ”, που είναι σε πολλές περιπτώσεις εντελώς αναντίστοιχοι με το διαθέσιμο προσωπικό και τις υπάρχουσες υποδομές.

B. Οι Ηγεσίες των Ιδρυμάτων (Πρυτάνεις, Σύγκλητοι, Συμβούλια Ιδρύματος, Κοσμήτορες, κλπ),

- ✚ να επισπεύσουν τη σύνταξη των Οργανισμών και Εσωτερικών Κανονισμών, διασφαλίζοντας και εμποδώνοντας την αυτοτέλεια του κάθε Ιδρύματος, που παρέχεται με το νέο θεσμικό πλαίσιο, αυτοτέλεια που με πολλούς (ακαδημαϊκούς) αγώνες έχει επιτέλους κατακτηθεί και στην Ελλάδα, αποτυπωμένη με απόλυτη σαφήνεια στο νέο θεσμικό πλαίσιο.
- να ιδρύσουν και να θέσουν σε λειτουργία τα Γραφεία Υποστήριξης της Διδασκαλίας.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

της

ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Συνημμένα:

[1] Δηλώσεις του Βουλευτού Ηρακλείου του ΠΑΣΟΚ **Βασιλείου Κεγκέρογλου** στις 27 Απριλίου 2013, <http://www.esos.gr/article/vouli/boyleytis-ethese-thema-afxisis-orarioy-panepistimiakon>

[2] Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», ‘Εξετάζεται αύξηση του ωραρίου και των καθηγητών Πανεπιστημίου’, http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_ell_2_18/05/2013_520824

[3] **Δελτίο Τύπου ΠΟΣΔΕΠ-ΟΣΕΠ/ΤΕΙ** με θέμα: «Για την πρόσφατη συνάντηση των Προεδρείων των Ομοσπονδιών ΠΟΣΔΕΠ, ΟΣΕΠ/ΤΕΙ και ΕΕΕ με την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και το ζήτημα του δωρου», 11 Ιουνίου 2011. http://www.posdep.gr/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=621&Itemid=123

[4] Δηλώσεις του **Προέδρου του ΕΣΥΠ καθηγητή Σωκράτη Κάτσικα**: «*Η ΑΔΙΠ θα κάνει 20 χρόνια για να τελειώσει όλες τις αξιολογήσεις*», <http://www.esos.gr/article/vouli/proedos-esyp-adip-axiologiseis>

Κοινοποίηση:

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ,

Καθηγητής **Κ. Αρβανιτόπουλος**, Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, minister@minedu.gov.gr

Καθηγητής **Αθανάσιος Κυριαζής**, Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι,

Σύνοδος Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr

Σύνοδος Προέδρων Συμβουλίων Ιδρύματος Ελληνικών Πανεπιστημίων,

Σύνοδος Προέδρων ΤΕΙ,

Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Καθηγητής **Ιωάννης Τσάκνης**, Πρόεδρος ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, itsaknis@teiath.gr